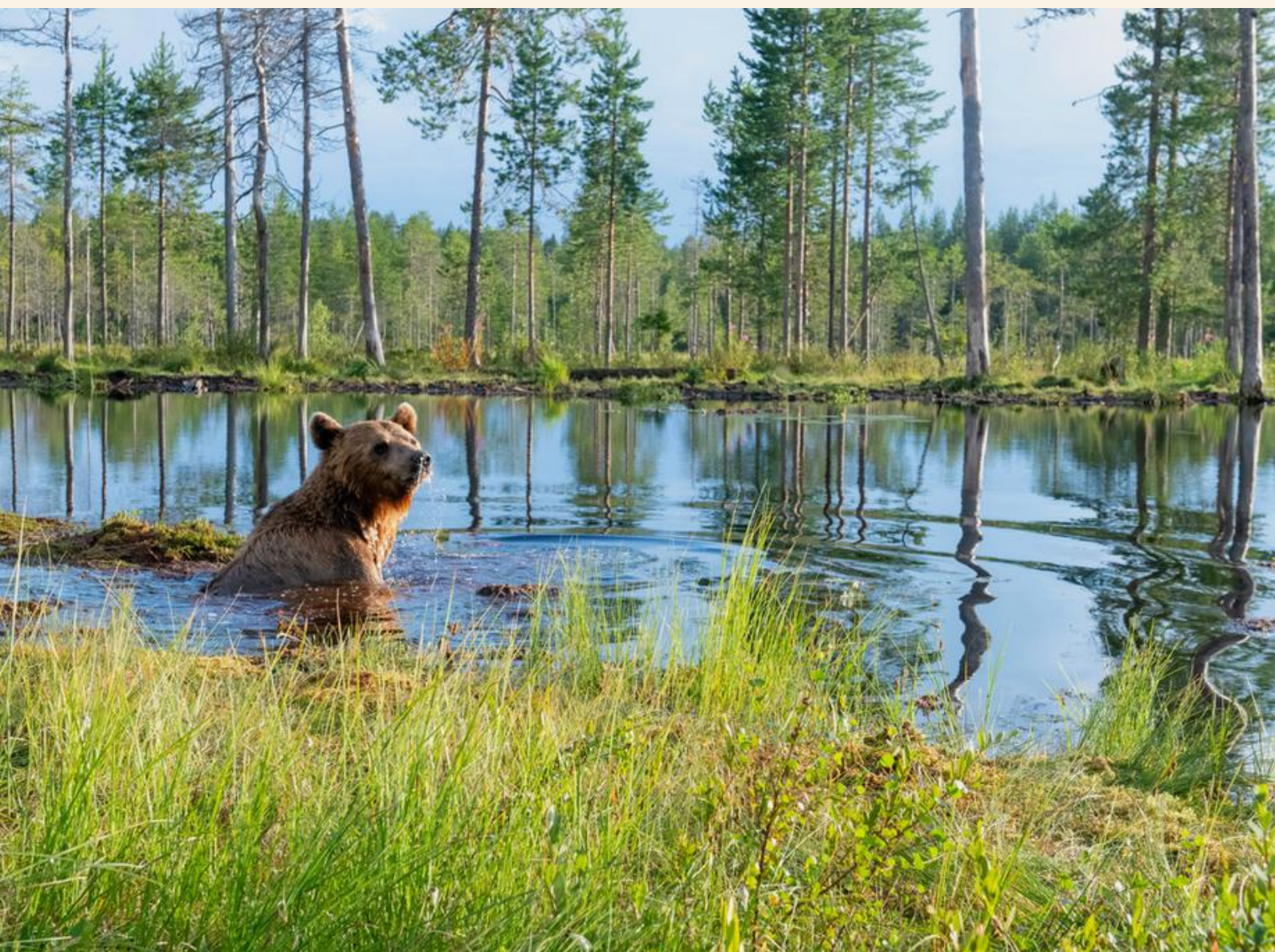
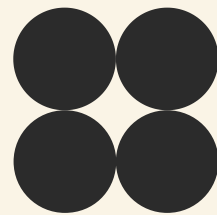

LAJIKKI

1 - Elokuu 2024

KAINUUN KIERTOTALOUSUUTISET

Yhdessä kohti kestäväää Kainuuta

Kainuun Jätehuolto Oy
Patrosentie 1, 87250 Kajaani
www.kjh.fi

SISÄLTÖ

01

KUHMON KARHU

Lajikki Kevät/Kesä 2024 luontokuva

02

ENSIMMÄINEN LAJIKKI LEHTI

Toimitusjohtaja Esa Rimpiläisen tervehdys

03

VIELÄKIN VASTUULLISEMPAA

ISO14001 Ympäristöjärjestelmä

04

KESTÄVÄ TULEVAISUUS

Mitä se tarkoittaa?

06

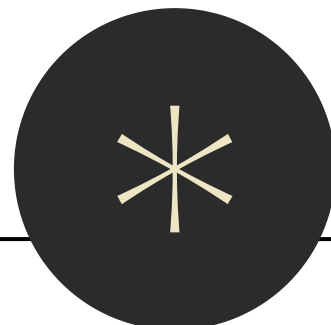
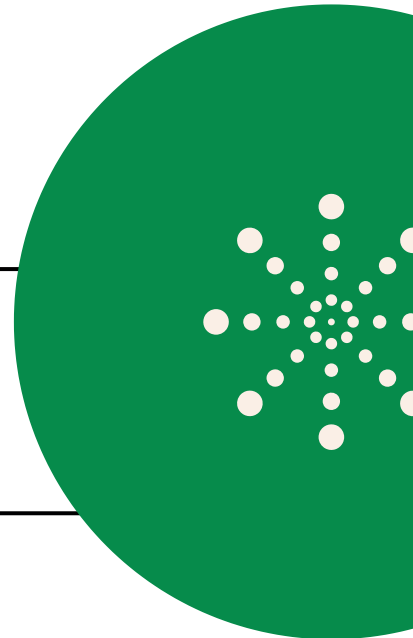
MITÄ ON KANNATTAVA KIERTOTALOUS?

Yritysten yhteistyö on tärkeää

07

KOMPOSTOINTI KANNATTAA

Osta tai vuokraa kompostori

KUHMON KARHU

Kainuun alueen ainutlaatuinen luonto ja luonnon monimuotoisuus ovat merkittävä osa alueen identiteettiä ja niiden suojeleminen on olennainen osa Kainuun Jätehuollon vastuullista toimintaa. Luonnonsuojelun tärkeydestä muistuttaen, tulemme julkaisemaan Lajikki-lehden kannessa paikallisten valokuvaajien luontokuvia. Ensimmäisenä Lassi Rautiaisen kuvaama karhu Kuhmossa, heinäkuussa 2009.

Valokuva: Lassi Rautiainen

Lassi Rautiainen on Suomussalmella 1957 syntynyt luontokuvaaja. Hän on myös piilokojumatkailun pioneeri sekä matkailuyrittäjä (Wildlife Safaris Finland Oy)

Lassi on palkittu mm. seuraavilla tunnustuksilla:

Vuoden luontokuva 2007
Kajaanin kulttuuripalkinto 2008
Finnfoto palkinto 2008
Vuoden Suomussalmelainen taiteilija 2009
Kuusamo-mitali 2016

www.wildfinland.org

TÄSSÄ ON ENSIMMÄINEN LAJIKKI- LEHTI

Tervetuloa lukemaan “Lajikki” kiertotalousuutislehden ensimmäistä numeroa. Meillä on tavoitteena julkaista Lajikki-lehteä puolivuositain, jotta saisimme aikaan keskustelua kiertotaloudesta ja voimme tarjota paikan, missä jakaa tietoa, ideoita ja inspiraatiota Kainuun kiertotalouden edistämiseksi.

Lehti pyrkii tuomaan esiin erilaisia kiertotalouden kehittämisalueita. Tämä voi sisältää esimerkiksi innovatiivisia ratkaisuja jätteiden hyödyntämisessä, ajatuksia kiertotalouden edistämisestä yritysten toiminnassa, ohjeita EU:n kiristyvien säädösten tuomiin käytännön vaatimuksiin, yhteisöllisiä hankkeita kierrätys- ja uusiokäyttömahdollisuuksista, sekä vinkkejä ja oppaita kestävämpään elämäntapaan siirtymiseen. Haluamme kannustaa ihmisiä ja yrityksiä ottamaan aktiivisen roolin kiertotalouden edistämisessä ja toivottavasti voimme olla ohjaava taho käytännön toimintamallien käyttöönotossa.

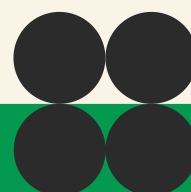
Lajikki ei kuitenkaan ole pelkkä uutislehti. Se edustaa myös Kainuun Jätehuollon tuoretta liiketoimintakokonaisuutta. Olemme jakaneet toimintamme kahteen erilliseen palveluyksikköön:

1. KJH-Jätehuoltopalvelut mikä pitää sisällään: jätteen keräyksen, jäteastioiden toimituksen, kaivojen tyhjennykset ja vaihtolavavuokrauksen. KJH tarjoaa entiseen tapaan kokonaisvaltaisia jätehuoltopalveluja asukkaille ja yrityksille Kajaanin, Sotkamon, Paltamon, Hyrynsalmen, Ristijärven ja Vaalan alueilla. **2. Lajikki** mikä pitää sisällään: kiertotalouspalvelut eli materiaalien lajittelun & käsittelyn, jatkojalostuksen, yritysten kiertotalouskonsultointipalvelut, ympäristödatapalvelut, kehitysyhteistyötä, sekä yhteisöllistä viestintää kiertotaloudesta.

Pöydällämme on myös mielenkiintoinen kehityshanke. Tavoitteenamme on rakentaa yhteisöllinen **Lajikki-kiertotalouspuisto**. Kuvittelepa paikka, jossa ihmiset voivat kokoontua oppimaan ja inspiroitumaan kiertotalouden periaatteista. Siellä näet materiaalinhallintatyön käytännössä ja kuinka jätteesi saavat uuden elämän. Kierrätyspuistossa löydät eri kierrätyspisteitä, “vaihtokaupan”, korjaustilat, sekä luovia tiloja ja työpajoja, joissa voit osallistua erilaisiin kierrätysteemaa edistäviin aktiviteetteihin. On oikeastaan teistä kiinni, mitä palveluja kierrätyspuiston tulisi tarjota ja haluammekin kehittää kokonaisuutta yhdessä. Näemme, että kierrätyspuisto olisi paljon enemmän kuin pelkkä fyysinen paikka – se on yhteisö, joka kannustaa ja tukee kestäväää elämäntapaa.

Tule siis mukaan matkalle kohti kestävämpää huomista! Lajikki-lehti on tarkoitettu kaikille, jotka ovat kiinnostuneita ympäristöasioista, kestävästä kehityksestä ja kiertotalouden mahdollisuuksista. Olemme täällä inspiroidussa ja innostamassa sinua tekemään osasi ympäristömme hyväksi. Yhdessä voimme luoda kukoistavan ja kestävän Kainuun, jossa luonnonvarat säilyvät ja ympäristö kukoistaa.

Esa Rimpiläinen - Toimitusjohtaja, Kainuun Jätehuolto Oy

Vieläkin VASTUULLISEMPAA

Kainuun Jätehuolto on rakentanut ympäristöjärjestelmän ISO 14001 -standardin pohjalta, koska haluamme varmistaa toimintamme ympäristöystävällisyyden ja kestävyuden. ISO 14001 -standardi tarjoaa kattavan kehyksen ympäristöasioiden hallintaan ja auttaa meitä tunnistamaan ja hallitsemaan ympäristövaikutuksiamme systemaattisesti. Ympäristöjärjestelmä on sertifioitu valtakunnallisen Fine-Auditin toimesta.

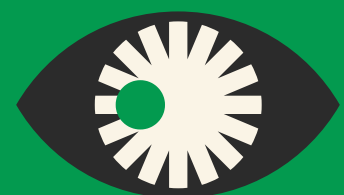
Ympäristöjärjestelmän ohjaamana, tavoitteenamme on saavuttaa useita merkittäviä asioita:

Ympäristövaikutusten vähentäminen: Keskitymme toiminnassamme materiaalien hallintaan ja kierrätykseen, sekä tulevaisuudessa tiettyjen jätelajien sivutuotteiden jatkojalostamiseen. Pyrimme vähentämään jäte- ja päästömääriä sekä luonnonvarojen kulutusta.

Lainsäädännön ja määräysten noudattaminen: Ympäristöjärjestelmä varmistaa, että toimimme kaikkien voimassa olevien ympäristölakien ja määräysten mukaisesti. Seuraamme myös tarkasti EU:n ja YK:n kiertotaloustavoitteiden kehitystä, jotta pystymme paikallisesti tarjoamaan aina ajankohtaisia ratkaisuja.

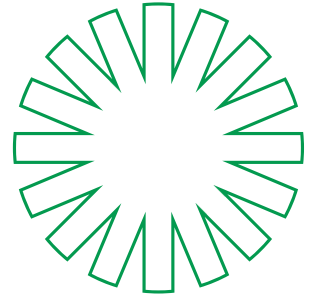
Jatkuvan parantamisen kulttuuri: ISO 14001 -standardi kannustaa jatkuvan parantamisen periaatteeseen, mikä tarkoittaa, että pyrimme jatkuvasti kehittämään toimintaamme ympäristönäkökulmasta tehokkaammaksi ja kestävämmäksi.

Ympäristötietoisuuden ja osaamisen lisääminen: Ympäristöjärjestelmä edistää jatkuvasti henkilöstön ympäristötietoisuutta ja osaamista ja tavoitteenamme onkin toiminnallamme kehittää koko Kainuun kiertotalouskulttuuria. Pidämme niin teidän kuin meidän ympäristöasioita silmällä.

KESTÄVÄ TULEVAISUUS

MITÄ SE TARKOITTAÄ?

Maailmantaloudessa on tapahtunut valtavia teknologisia edistysaskeleita, jotka ovat esimerkiksi vähentäneet äärimmäisessä köyhyydessä elävien ihmisten määrää. Samalla kuitenkin sekä uusiutuvien että uusiutumattomien luonnonvarojen käyttö on kasvanut kolminkertaiseksi. Tämä herättää tarpeen toimia kestävämmän tulevaisuuden puolesta. Kainuussakin olemme osaltamme mukana tavoitteessa kohti kestävämpää huomista. Poliittisten päättäjien, yritysten, kuntien, järjestöjen ja asukkaiden yhteinen kekseliäisyys ja muutosvalmius ovat avainasemassa tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Olemme sitoutuneet rakentamaan yhteisöllistä ja kestävää tulevaisuutta, jossa luonnonvarojen kestävä käyttö ja ympäristön suojeleminen ovat ensisijaisen tärkeitä.

Mitä tämä tarkoittaa käytännössä?

Me Kainuun Jätehuollossa mietimme koko ajan keinoja luonnonvarojen käytön saattamiseksi kestävämmälle tasolle. Meille se tarkoittaa jätemateriaalien hallintaa, tavoitteena "zero waste" tila - eli ei jätettä lainkaan.

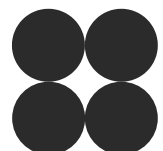
Tämä tarkoittaisi sitä, että kaikki jäte on kierrätetty, jalostettu tai hyödynnetty uusiokäyttöön uutena materiaalina tai osana sitä. Tämä tavoite vähentäisi neitseellisten raaka-aineiden käyttöä, mutta se ei ole pelkästään ympäristöteko, vaan se myös edistää paikallista taloutta ja kestävää kehitystä alueella. Vaikka muutokset eivät tapahdu hetkessä, ympäristöhaasteiden kiireellisyys edellyttää välittömiä toimia. Siksi on tärkeää arvioida huolellisesti, mitkä toimenpiteet ovat tehokkaimpia ja millä aloilla on tarvetta nopeille muutoksille.

Poliittisten päätösten ja yritystoiminnan valintojen on perustuttava harkittuihin arvioihin. On tärkeää punnita, millaisia vaikutuksia tietyillä luonnonvarojen käytön loppukäyttöön liittyvillä päätöksillä voi olla eri käyttö-tarkoituksiin. Esimerkiksi, onko parempi käyttää kriittisiä raaka-aineita liikenteessä vai energiantuotannossa? On myös tärkeää arvioida, miten erilaiset valinnat vaikuttavat muihin järjestelmiin. Esimerkiksi, miten kompensoimme muovin lisääntyneen kierrätyksen aiheuttaman materiaalipulan energiantuotannossa?

Tai jos käytämme syötävää materiaalia polttoaineena, miten takaamme riittävän ruoantuotannon? Lisäksi on tärkeää miettiä, mitä raaka-aineita tulisi ensisijaisesti käyttää eri tuotteissa, kuten tekstiileissä, pakkauksissa ja elektroniikassa.

Ja miten voimme parhaiten kierrättää näitä materiaaleja vähentääksemme neitseellisten luonnonvarojen käyttöä?

Uusien ratkaisujen valinnassa on otettava huomioon nykytilanteeseen kohdistuvat vaikutukset ja arvioitava, siirretäänkö taakka yhden toimijan tai sektorin välillä vai löytyykö ratkaisu, joka hyödyttää useita osapuolia. Tämä edellyttää avointa keskustelua ja yhteistyötä eri toimijoiden välillä.

Jätteet ja kierrätys

Käytöstä poistetuista materiaaleista ja tuotteista tulee jätettä, kun ne eivät enää sovellu käytettäviksi. Jätettä syntyy yleensä ainakin jossain määrin tuotantoketjun jokaisessa vaiheessa raaka-aineiden louhinnasta ja tuotteiden valmistuksesta kulutukseen ja jätteenkäsittelyyn. Suomessa jätteen määrä on sidoksissa suhdannekehitykseen: noususuhdanteessa syntyy enemmän jätettä kuin laskusuhdanteessa.

Tilastokeskus julkaisi Helmikuussa 2024 Suomen viimeisimmät kiertotaloustilastot jotka perustuvat vuonna 2022 kerättyyn dataan. Tämä kertoo seuraavaa:

Vuonna 2022 *yhdyskuntajätteen kokonaismäärä oli 2,9 miljoonaa tonnia, eli noin 521 kiloa per henkilö.

Vuonna 2022 yhdyskuntajätteistä saatiin kierrätettyä eli hyödynnettyä materiaalina, kompostoitua tai mädätettyä tai valmistettua uudelleenkäyttöön yhteensä 43,7 prosenttia. Tämä on selvä parannus verrattuna vuoteen 2021, jolloin kierrätysaste oli 38,9 %.

Yhdyskuntajätteestä poltettiin energiaksi vuonna 2022 yhteensä vähän yli 1,6 miljoonaa tonnia eli 55,4 prosenttia. Suurin osa energiahyödynnetystä jätteestä oli sekajätettä.

Erilliskerätyjä jätteitä saatiin talteen hieman yli 1,3 miljoonaa tonnia. Tästä saatiin hyödynnettyä materiaalina, kompostoitua, mädätettyä tai valmistettua uudelleenkäyttöön yhteensä 93,2 prosenttia.

Erilliskerätyistä jätteistä etenkin puujätteen ja muovijätteen kierrätysprosentti koheni. Yhä pienempi osa näistä jätteistä päätyy polttoon ja yhä suurempi osa kierrätykseen.

Eniten jätettä syntyy kaivosteollisuudessa ja rakennusalalla, joilla käsitellään suuria määriä materiaaleja. Kiertotaloudessa jätteen syntymistä vältetään huolellisella tuotesuunnittelulla, tuotteiden uudelleenkäytöllä sekä pidentämällä tuotteiden käyttöikää korjaamalla ja huoltamalla niitä.

Luonnonvarojen säästämisen lisäksi jätteiden kierrätyksellä pyritään säästämään energiaa ja vähentämään kielteisiä ympäristö- ja ilmastovaikutuksia. Raaka-aineiden käytön vähentäminen säästää osaltaan myös luonnon monimuotoisuutta.

Kierrätysmateriaalien käyttö

EU:lla on iso suunnitelma: Se pyrkii vähentämään painetta luonnonvaroihin ja haluaa kaksinkertaistaa kierrätysmateriaalien käytön seuraavan vuosikymmenen aikana. Kierrätysmateriaalien käyttöaste tarkoittaa sitä osuutta tuotteen valmistuksessa käytetyistä materiaaleista, jotka ovat peräisin kierrätyksestä. Tämä mittari ilmaisee, kuinka paljon uusiomateriaaleja käytetään verrattuna neitseellisiin (eli uusiin ja käyttämättömiin) raaka-aineisiin.

Käyttöasteen kasvattaminen, joko lisäämällä kierrätysjätettä tai vähentämällä uusien materiaalien käyttöä, vähentäisi uusien materiaalien tarvetta ja niiden haitallisia ympäristö- ja ilmastovaikutuksia.

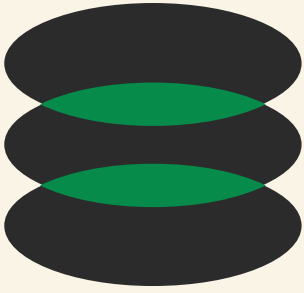
Tämä tavoite näkyy EU-maille asetetussa kiertotalouden suunnitelmassa, jossa pyritään vähentämään uusien raaka-aineiden louhimista ja sitä kautta niiden ympäristövaikutuksia.

Vaikka vuonna 2022 koko EU:ssa kierrätysmateriaalien osuus kaikista käytetyistä materiaaleista oli 11,5%, se ei noussut kauheasti vuodesta 2010. Tämä hidastunut eteneminen asettaa haasteita tavoitteen saavuttamiselle, varsinkin kun materiaalien kysyntä odotetaan kasvavan EU:ssa vuoteen 2030 mennessä.

Uusi mittari

Vuoden 2022 tilastoon on otettu uutena elementtinä mukaan tieto siitä, kuinka suuri osuus jätteestä on valmisteltu uudelleenkäyttöön. Tämä tarkoittaa tarkastus-, puhdistus- tai korjaushyödyntämistoimia, joilla jätteeksi muuttuneet tuotteet tai tuotteiden osat valmistellaan siten, että ne voidaan käyttää uudelleen ilman muuta esikäsittelyä. Nämä määrät ovat vielä kovin vaatimattomia. Tässä toiminnassa nähdään jätehuoltoyrityksille suurta kasvupotentiaalia.

Kokonaisjättemäärästä vain 0,3% jätteistä valmisteltiin uudelleenkäyttöä varten. Erilliskerätyistä jätteistä 0,6 % valmisteltiin uudelleenkäyttöön. Tämä on Euroopan kokonaisu-tilastossa pohjalukema.

MITÄ ON

Kannattava kiertotalous

Kiertotalousratkaisuilla on potentiaalia vaikuttaa syvällisesti operatiiviseen jätehuoltoon ja kierrätykseen, ja ne voivat suojella kannattavuutta eri toimialoilla.

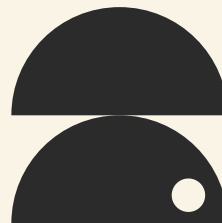
On selvää, että yritykset ennemmin tai myöhemmin siirtyvät kiertotalouteen, ja siihen **on kaksi syytä: Koska se kannattaa tai koska on pakko.** Kiertotalouden käsite tarjoaa yrityksille tehokkaan kehyksen ympäristöhaasteiden ratkaisemiseksi ja kestävän toiminnan edistämiseksi. Tavoitteena on vähentää jätettä ja käyttää resursseja tehokkaammin. Yritykset eri aloilla uudistavat lineaarista kulutusmallia suunnittelemalla kestävämpiä tuotteita, tehostamalla resurssien talteenottoa ja kierrätystä sekä vähentämällä jätettä.

Seuraavassa on 3 tapaa, joilla yritykset voivat toteuttaa kiertotaloutta ja edistää parannuksia jäte- ja kierrätyshallintaan:

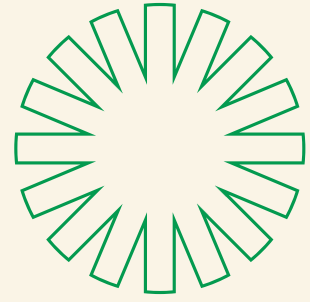
1

SULJETUN KIERRON SUUNNITTELU

Suljetun kierron tuotantomenetelmät kierrättävät valmistusprosessin aikana syntyvää materiaali-jätettä uusien tuotteiden tuottamiseen sekä hyödyntävät kierrätettyjä tuotteita uusien tuotteiden tuottamiseen. Suljetun kierron järjestelmää käyttävät yritykset kierrättävät samoja materiaaleja toistuvasti uusien tuotteiden valmistamiseksi.

2

KIERRÄTETTYJEN/UUDELLEENKÄYTETTYJEN MATERIAALIEN KÄYTTÖ

Kuluttajat ilmoittivat olevansa valmiita maksamaan lähes 30 % tuotteen vähittäishintaa enemmän, jos he tietäisivät, että tuote on valmistettu kierrätysmateriaaleista. Yhä useammat valmistajat haluavat sisällyttää tuotteisiinsa kierrätysmateriaaleja, ja yritykset ovat käynnistäneet uusia aloitteita kierrätysmateriaalien arvon nostamiseksi.

3

JÄTTEEN VÄHENTÄMISEEN TÄHTÄÄVIEN STRATEGIOIDEN KÄYTTÄMINEN

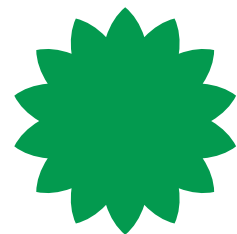

Kiertotalousratkaisut osana yleistä liiketoimintastrategiaa voivat vaikuttaa merkittävästi operatiiviseen jäte- ja kierrätyshallintaan. Yksi kiertotalouden pääperiaatteista on jätteen synnyn minimointi. Kun suunnitellaan tuotteita ja prosesseja, joilla tämä voidaan saavuttaa, tarve laajamittaiseen hävittämiseen vähenee, mikä johtaa mahdollisiin kustannussäästöihin yrityksille.

Ensimmäinen askel, jonka yritykset voivat ottaa vähentääkseen tehokkaasti jätteen syntymistä kiertotalouden avulla, on jätetarkastuksen tekeminen. Jättekatselmuksesta saadut tiedot osoittavat, minkä tyyppistä jätettä syntyy ja missä kohdissa sitä syntyy koko toiminnassa. Jätteenmittaustekniikan käyttö koko yrityskokonaisuudessa auttaa myös määrittelemään jätteen ja kierrätyksen koostumusta yrityksessä. Näistä ensimmäisistä vaiheista saadut tiedot tarjoavat yrityksille parhaan tavan tutkia muutosten toteuttamista jätteiden, kierrätettävien ja kompostoitavien materiaalien keräämisen ja hallinnan parantamiseksi.

Me, Kainuun Jätehuolto, astumme kuvaan mukaan tässä vaiheessa. Teemme jättekatselmuksen ja suunnittelemme yrityksille ajankohtaiset kierrätysmenetelmät ottaen huomioon liiketoiminnan eri vaiheet. Tarjoamme konsultointia, kiertotalouskoulutusta, raportointia ja autamme suunnittelemaan laajempia kiertotalousstrategioita.

KOMPOSTOINTI KANNATTAA

Kompostointi on yksinkertaista ja mahdollista lähes kaikissa kiinteistöissä. Erityisesti maaseudulla ja omakotitaloissa asuville kompostointi on suositeltavaa, sillä jätteiden kuljetusmatkat ovat pitkät. Kompostista syntyvää arvokasta multaa voidaan helposti hyödyntää omassa pihassa. Hyvin hoidettuna kompostointi on tehokas kierrätysmenetelmä, joka tuo merkittäviä säästöjä sekä kompostoijalle että ympäristölle omassa toiminnassaan.

MITÄ KOMPOSTOIDAAN

Jokaisessa kotitaloudessa syntyy eloperäistä, maatuvaa biojätettä. Se on pääasiassa keittiössä syntyvää elintarvikejätettä tai puutarhajätettä. Niiden lisäksi kodeissa voi syntyä lemmikkieläinten jätettä tai kuivakäymäläjätettä. Sekajätteen määrästä jopa kolmasosa on biojätettä.

On tärkeää, että biojäte lajitellaan, toimitetaan erilliskeräykseen tai kompostoidaan itse. Kompostoinnilla saadaan ravinteet hyvin kiertoon omassa pihassa. Kierrätysravinteiden avulla vähennetään luonnonvarojen ylikulutusta sekä riippuvuutta ulkomailta tuotavista lannoitteista ja teollisten lannoitteiden valmistamisessa tarvittavasta fossiilisesta energiasta. Onnistuessaan kompostointi on tehokasta kierrätystä ja tuo paljon säästöä sekä kompostoijalle ja luonnolle.

OSTA TAI VUOKRAA KOMPOSTORI

Meiltä KJH:lta voi ostaa tai vuokrata Inora 250 kompostorin, jonka avulla voit muuttaa biojätteesi fiksusti ja hyödyntää syntyvä multa pihamaan istutuksille. Oikeat ravinte-suhteet takaavat mutkattoman toimivuuden ja laadukkaan maatumisprosessin. Toimittamme kompostorin kotiisi. Voit erikseen tilata meiltä myös kompostorin hoitopakettin, joka sisältää vuosittaisen tyhjennyksen. Kompostoreja löytyy neljässä eri värissä. Ota yhteyttä ja kysy lisätietoja.

Yksityiskohtaiset kompostointiohjeet löydät tästä linkistä:

https://issuu.com/martat-lehti/docs/2022kompostointiopas_issuu

YHTEYSTIEDOT

Kainuun Jätehuolto Oy

www.kjh.fi

Puhelin: 010 387 9800

Sotkamo: 040 561 5698

Sähköposti: toimisto@kjh.fi

Sähköpostit: etunimi.sukunimi@kjh.fi

Osoite: Patrosentie 1, 87250 Kajaani

KAINUUN JÄTEHUOLTO OY

Palvelut

- Kokonaisvaltaiset kiertotalouspalvelut: materiaalien lajittelu&käsittely, jatkojalostus, raportointi
 - Yritysten kiertotalouskonsultointipalvelut
 - Yritysten ympäristödatapalvelut
 - Ympäristövastuun asiantuntijapalvelut
-
- Jätteen keräys ja kuljetus
 - Jäteastioiden toimitus ja huolto
 - Viemärihuolto- ja märkäimupalvelut, sekä viemärien kuvaukset, sulatukset ja pesutyöt.
 - Vaihtolavojen vuokraus
 - Tietosuojapalvelut
 - Kompostorit

KJH tarjoaa entiseen tapaan kokonaisvaltaisia jätehuoltopalveluja asukkaille ja yrityksille Kajaanin, Sotkamon, Paltamon, Hyrynsalmen, Ristijärven ja Vaalan alueilla.